

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

סנהדרין דף כ"ג ע"א

מה ביאור מחלוקת ר"מ ורבנן להו"א ולמסקנא?

מה הן מבררין להו"א	מה הן מבררין למסקנא	
בית דין ¹	דיין	לר' מאיר שהנדונים מבררין לשלישי
בית דין ²	דיין	לרבנן שהדיינים מבררין לשלישי

זה פוסל דיינו של זה וזה פוסל דיינו של זה, באיזה אופן מיירי?

בערכאות שבסוריא ³ – כשרים ⁴	בדיינים מומחים	
יכול לפסול ⁵	לא יכול לפסול	לר' מאיר
לא יכול לפסול ⁶	לא יכול לפסול	לרבנן

¹ ונחלקו רש"י ותוס' בביאור זו ההו"א, לרש"י היתה כאן עוד הו"א קודמת והיא: שהנדונים מבררים כל אחד שלושה שיהיה ב"ד, ובסכך הכל הם ששה, ואח"כ מבררים שניהם עוד שלושה ובסך הכל הם תשעה, ועל זה הקשתה הגמ' דבתלתא סגי, ותירצה דה"ק כשזה בורר לו ב"ד אחד וחבירו פוסל לו את בית דינו, וכשזה בורר לו ב"ד אחד וחבירו הראשון פוסל לו את בית דינו, שניהם בוררים יחד ב"ד שלישי, ורק אלו השלושה האחרונים הם אלו שידונו אותם. ולתד"ה מאי, לא היתה הו"א כזאת, אלא מתחילה ידענו שמייירי שכל אחד פוסל את ב"ד חבירו, רק ששאלה הגמ' על לשון המשנה שהוא לכאורה מטעה לחשוב שלא סגי בלי שיעשהו כן, דהיינו שיבררו ויפסלו ואח"כ יבררו שניהם. ועל זה מתרצת הגמ' שהמשנה מדברת באופן שהיה כן. עכ"פ בין לרש"י ובין לתוס' הבירור שנעשה ע"י הנדונים, הוא בירור של ב"ד שלם שהוא שלושה דיינים.

² כאן הוקשה לגמ' שברבנן א"א לומר את ההו"א הנ"ל, דהרי לרבנן הדיינים הם אלה שמבררים, וא"כ לאחר שפסלנום, ודאי שהם לא יכולים לברר כלום. ועוד הקשתה הגמ' כאן על לשון המשנה שאמרה בר' מאיר: "ועוד מאי זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד", ופירוש הקושיא ע"י במהרש"א על התוס' הראשון, שביאר: שהקושיא היא שלא היה למשנה לומר מקרה כזה שביירו ופסלו וכו', אלא היה לו לומר בפשיטות ששניהם הבעלי דינים מבררים להם בית דין יחד. (אמנם ע"י עוד ביד רמה).

³ פירש"י שלא היו בקיאין בדין תורה, וע"י ר"ן כאן באורך שביאר א"כ מה טעמם של רבנן, ופירש דכיון שמייירי במקום שאינם בני תורה וכל העיר קבלום עליהם כדיינים, לכך לא יכול לפוסלים. ועיי"ש בפירושו של רבינו דוד.

⁴ כן הסיקה הגמ' שר"מ ורבנן נחלקו באנשים כשרים האם נעשו כמומחים או לא.

⁵ ע"י רש"י לקמן בעמ' ב' ד"ה א"ר אלעזר, שלא פסול ממש קאמר, אלא בעינא בי דינא מעליא.

⁶ וע"י ר"ן שהקשה, דהרי ר' יוחנן אמר לעיל שבערכאות שבסוריא אפי' לזה יכול לפסול. ותי' דזה דוקא כשהמלוה בירר את כל הבית דין, שאז לכו"ע יכול לומר שאינו רוצה בערכאות של סוריא, אולם אם כל אחד בירר לו אחד וכו', בזה לרבנן לא יכול לפסול, אם הם כשרים והמחו אותם רבים עליהם.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

סנהדרין דף כ"ג ע"א

זה פוסל עדיו של זה וכו', באיזה אופן מיירי אליבא דריש לקיש?

בשני עדים	בעד אחד וקבלוהו	בעד אחד ולא קבלוהו כשנים ⁷	
לא יכול לפסול	יכול לפסול	פסול	לר' מאיר
לא יכול לפסול	לא יכול לפסול	פסול	לרבנן

סנהדרין דף כ"ג ע"ב

האם הלוח יכול להצטרף לעוד עד אחר לפסול עדיו של מלוה?

כשמערערים עליהם בגזנותא	כשמערערים עליהם בפסול משפחה	
אינם יכולים	לר' אליעזר: יכולים לרב דימי: אינם יכולים	לר' מאיר
אינם יכולים	אינם יכולים	לרבנן

מלוה שאמר שיש לו ב' כיתי עדים, האם צריך לברר דבריו ולהביא את שניהם?

ללשון א' ברש"י (ור"ת)	ללשון ב' ברש"י	
צריך לברר ⁸	אין צריך לברר ⁹	לר' מאיר
אין צריך לברר ¹⁰	צריך לברר ¹¹	לרבנן

המחזיק בשדה, וטוען שיש לו עליה גם שטר וגם חזקה, מה דינו?

האם צריך לברר דבריו?	ובמה הוא נדון?	
אין צריך לברר	או בשטר או בחזקה	לרשב"ג
צריך לברר	נדון בשניהם דוקא	לרבי

⁷ פ"י, דכיון שמייירי לממון ולא לשבועה לכו"ע עד אחד פסול מהתורה.

⁸ ולכך אם העיד הלוח עם אחר שהכת הראשונה פסולה, לא חשוב נוגע בעדות, היות שבין כה יצטרך המלוה לברר את דבריו ולהביא את הכת האחרת, ואם הביא לאחרת ונמצאת כשרה איה"נ שיוציא ממנו, ואין כאן חסרון בבירור דברים במה שטעה לחשוב שהכת הראשונה כשרה.

⁹ הנה רש"י בלשון השני חולק על הלשון הראשון, וס"ל שאם צריך לברר והכת הראשונה נמצאת פסולה לא חשוב שבירר את דבריו במה שהביאה, ועוד ס"ל שאפ"י אם נאמר שכן חשוב בזה בירור דברים, מ"מ חשובים נוגעים בעדות, דאם לא ימצא כת אחרת כשרה אלא פסולה, הרי מפסיד המלוה בעדות של הלווה ומי שעמו במה שפסלו לעדיו הראשונים. ולכך ס"ל ללשון זו שר"מ סובר שא"צ לברר ולכן אינם נוגעים בעדות, דהא אם יביא המלוה לכת האחרת שפיר יוציא את ממנו ולא מפסיד בפיסולם של הראשונים כי לא צריך לברר את דבריו.

¹⁰ ולכך חשובים נוגעים בעדות, דלולי עדותם יכל המלוה להוציא לממונו ע"פ העדים הראשונים.

¹¹ ללשון זו רבנן ס"ל שצריך לברר, ולכן חשובים נוגעים בעדות, כיון שע"י עדותן לא יוכל עתה המלוה יותר לברר את דבריו.